

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintästrategia 2011–2013

ANP 2011:739

ISBN 978-92-893-2291-1

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2011

Ulkoasu: Hanne Lebech

Kannen valokuva: Image Select

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön perustana on maantieteellinen, historiallinen ja kulttuurinen yhteenkuuluvuus, ja sen piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

Nordisk Ministerråd

Ved Stranden 18
1061 København K
Telefon (+45) 3396 0200

www.norden.org

Sisällysluettelo

1. Uusi viestintä.....	3
2. Määrätietoinen viestintä	5
3. Viestintävastuu.....	7
4. Poliittinen viestintä.....	9
5. Pohjoismaisen yhteistyön ydinalueet.....	11
6. Kohderyhmät.....	13
7. Tavoitteet ja mittaukset	17
8. Organisaatio.....	19

1. Uusi viestintä

Pohjoismaiden ministerineuvosto on vahvistanut profiiliaan ja rooliaan poliittisena toimijana ja poliittisten verkostojen luojana sekä Pohjoismaissa että kansainvälisesti. Ministerineuvosto on nykyään aktiivisesti mukana pohjoismaisessa ja kansainvälisessä poliittisessa keskustelussa ja vaikuttaa osaltaan Pohjoismaiden yhteiskuntakehitykseen.

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestinnän tulee tukea Pohjoismaiden tavoitetta säilyttää ja kehittää tätä roolia maiden poliittisen johdon näkemysten ja visioiden mukaisesti. Tämä vaatii ministerineuvoston viestintästrategisen työskentelyn jatkuvaa kehittämistä.

Pohjoismaisesta yhteistyöstä kertova viestintä on pääasiassa poliittista ja näkemyksistä tiedottamista. Poliittikkaa tarkastellaan kansallisista lähtökohdista ja pohjoismaisesta näkökulmasta. Tämä edellyttää kohdennettua viestintää, joka toimii tehokkaammin paitsi julkisessa keskustelussa myös suhteessa poliittisiin päättäjiin ja asianomaiseen keskushallintoon.

Pohjoismaisten ydinarvojen ja poliittisen yhteistyön laajempi ja syvempi esilletuonti edellyttää sitä, että viestintä huomioidaan Pohjoismaiden ministerineuvoston kaikilla osa-alueilla ja tasoilla sekä pohjoismaista yhteistyötä tekevien poliitikkojen toiminnassa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston kaltaisessa verkostoorganisaatiossa viestinnän tulee tukea myös sisäisesti eri yksiköiden ja hankkeiden kykyä viestiä poliittisesti ja monialaisesti.

Pohjoismaiden ministerineuvoston ydinviestien ja ajankohtaisen poliittisen työn esilletuonti ja jalkauttaminen edellyttävät huolellisesti kohdennettua viestintää.

Tälle työlle puitteet luova viestintästrategia saa tukea viestintäosaston toimintasuunnitelmista sekä osaston käännös- ja tulkkausyksikön, julkaisuyksikön ja verkkoyksikön suuntaviivoista.

Poliittiset ja viestinnälliset painopistealueet

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintästrategia heijastaa Pohjoismaiden pääministereiden ja yhteistyöministereiden yleisiä poliittisia painopistealueita. Strategiassa otetaan samalla huomioon ajanmukaisen poliittisen viestinnän joustavuusvaatimukset ministerineuvoston perusarvoja ja korkean tason poliittisia päätöksiä noudattaen.

Strategiassa huomioidaan edelleen ministerineuvoston kulloisenkin puheenjohtajamaan tärkeimmät poliittiset painopistealueet, jos ne sisältävät yhteistyön ajankohtaisiin poliittisiin ydinalueisiin.

Poliittisesti priorisoidut ydinalueet on esitelty Pohjoismaiden ministerineuvoston profilointiasiakirjassa, joka luo perustan Pohjoismaiden ministerineuvoston työlle.

Viestintästrategian tehtävät

Strategialla on kaksi päätehtävää: se asettaa tavoitteet ja suuntaviivat pohjoismaisen yhteistyön viestinnälle. Samalla strategia toimii välineenä, jolla voidaan mitata ministerineuvoston viestinnän tehokkuutta. Tarkka tavoite- ja tulosohjaus on seurausta pohjoismaisen yhteistyökomitean tulosten mitattavuudelle asettamista vaatimuksista.

Viestinnässä keskitytään ensisijaisesti voimassa oleviin poliittisesti priorisoituihin ydinalueisiin. Samalla otetaan kuitenkin huomioon myös niiden ulkopuolelle jäävät hankkeet ja aktiviteetit, jos ne tukevat ministerineuvoston yleistä poliittista linjaa.

Ministerineuvoston viestinnällä halutaan kuitenkin kattaa myös Pohjoismaiden välinen epävirallinen yhteistyö, johon panostetaan siinä määrin kuin se tukee pohjoismaisen yhteistyön yleistä profilia.

2. Määrätietoinen viestintä

Viestintästrategian avulla varmistetaan pohjoismaisen yhteistyön poliittisten painopistealueiden sekä viestintätyön priorisointien, aktiviteettien ja raportoinnin yhtenäisyys.

Viestintästrategia tukee pohjoismaisen yhteistyön aktiviteettien ja tulosten *määrätietoisempaa* esilletuontia. Lisäksi strategia tukee osaltaan Pohjoismaiden ministerineuvoston työntekijöiden, osastojen ja laitosten viestinnällistä ajattelua.

Lyhyesti ilmaistuna viestintästrategia tuo konkreettisesti esille Pohjoismaiden yhteistä arvopohjaa ja korostaa siten tehokkaasti pohjoismaista lisäarvoa ja niitä alueita, joilla pohjoismainen yhteistyö on ratkaisevassa asemassa.

Kohdentaminen ja ohjaus

Maat ovat vaatineet politiikan kohdentamista, mikä on vahvistanut pohjoismaisen yhteistyön näkyvyyttä ja vaikuttavuutta. Ministerineuvoston viestintästrategiatyötä kehitetään sen vuoksi edelleen poliittisten painopistealueiden kehittyessä, mutta työn rakenne ja organisointi säilyy ennallaan.

Viestintästrategian avulla tuetaan ministerineuvoston kolmea yleistä panostusaluetta: globalisaatiotyö, profilointityö ja kulloisenkin puheenjohtajuusohjelman painopistealueet. Kukin alue määrää työn tärkeysjärjestyksen ja konkreettiset viestintätoimet.

Viestintästrategian tavoitteet toteutetaan käytännössä erillisten viestintäsuunnitelmien (toimintasuunnitelmien) avulla. Viestintäsuunnitelmat sisältävät viestinnän sisältöön, tapaan, ajankohtaan ja kohderyhmien valintaan liittyviä konkreettisia ohjeita. Viestintäosasto laatii suunnitelmat tiiviissä yhteistyössä ministerineuvoston osastojen, laitosten sekä kansallisten ja alueellisten yhteistyötahojen kanssa.

3. Viestintävastuu

Vastuu viestinnästä on esimiehillä, mutta se koskee koko organisaatiota. Viestintätoimia on sen vuoksi suunniteltava, budjetoitava ja arvioitava kaikilla tasoilla.

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintäosastolla sekä organisaation muissa viestintäyksiköissä oleva asiantuntemus ja viestintäosaaminen ovat koko organisaation käytettävissä varmistettaessa ministerineuvoston keskeistä asemaa pohjoismaisessa yhteistyössä.

Tässä luvussa kerrotaan viestintäosaston roolista näissä yhteisissä pyrkimyksissä ja pohjoismaisen yhteistyön profiloimisessa. Luvussa käydään läpi osaston tärkeimmät toiminnot suhteessa pohjoismaiseen yhteistyökomiteaan (NSK), pääsihteerin toimistoon (GSK), johtoryhmään sekä ministerineuvoston osastoihin ja laitoksiin.

Viestintäosasto tukee ja profiloi pohjoismaista yhteistyötä. Osasto toimii ministerineuvoston silminä ja korvina ajankohtaisissa kysymyksissä ja seuraa Pohjoismaissa käytäviä keskeisiä poliittisia keskusteluja. Osasto toimii tässä yhteydessä viestinnällisenä innoittajana, neuvonantajana ja sparrauskumppanina koko organisaatiolle suhteessa yleiseen ja poliittiseen keskusteluun. Se toimii myös viestinnällisenä sparrauskumppanina ministerineuvoston laitoksille, toimistoille ja Pohjolan taloille, maiden ministeriöille ja erityisesti kulloisellekin puheenjohtajamaille.

Neuvonta ja vuoropuhelu

Viestintäosaston työ on kokonaisuudessaan luovaa ja ennakoivaa (osaston verkkoyksikkö, käännös- ja tulkkausyksikkö sekä julkaisuyksikkö tuottavat lisäksi peruspalveluja).

Osasto vahvistaa ministerineuvoston vuoropuhelua ympäröivän maailman, esimerkiksi elinkeinoelämän, etujärjestöjen, maiden ammattiliittojen, median ja poliittisten päättäjien kanssa. Sen pohjalta viestintäosasto luo koko ajan uusia verkostoja ja viestintäkanavia ja tunnistaa uusia yhteistyötahoja.

Viestintäosastolla on ennakoiva tehtävä ja se toimii neuvonantajana ministerineuvoston osastoille, laitoksille ja toimistoille yhdessä verkkoyksikön, julkaisuyksikön ja käännös- ja tulkkausyksikön asiantuntijoiden kanssa viestintään liittyvissä kysymyksissä.

Pääsihteerin ja virkamieskomiteoiden kanssa käytävän keskustelun pohjalta viestintäosasto antaa eri alojen ministeriöille ehdotuksia ajankohtaiseen poliittiseen päiväjärjestykseen kaikissa Pohjoismaissa sekä Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannissa. Viestintäosasto tekee yhteistyötä erityisesti kansallisten ministeriöiden viestintäosastojen ja kulloisenkin puheenjohtajamaan kanssa tarkastellessaan nykyisten ja tulevien hankkeiden viestintäpotentiaalia.

4. Poliittinen viestintä

Poliittinen taso vaatii yhä tiukemmin viestintätyöltä näkyvää lisäarvoa ja dokumentointia. Poliittisen omistajuuden ja konkreettisen politiikan tehokkaampi esilletuonti edellyttää pysyvää siirtymistä perinteisestä lehdistötiedottamisesta vuoropuhelu- ja kohderyhmälähtöiseen verkostotyöhön perustuvaan monipuoliseen viestintään.

Työn tärkeänä edellytyksenä on pohjoismaisen yhteistyön tehokkaampi poliittinen jalkauttaminen. Se muodostaa yhdessä Pohjoismaiden pää- ja yhteistyöministeriöiden yleisten poliittisten painopistealueiden ja ajankohtaisten ydinalueiden kanssa viestintästrategisen työn ja ministerineuvoston poliittisen viestinnän ytimen.

Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että yhteistyötä viestintäosaston ja eri alojen ministeriöiden viestintä- ja lehdistövastaavien välillä laajennetaan jatkossakin. Ryhmät koordinoivat viestintätyötä omilla alueillaan ja huolehtivat kansallisesta (ja pohjoismaisesta) poliittisesta mukauttamisesta ja jalkauttamisesta.

Ministereistä vipuvoimaa viestintään

Pohjoismaiden ministerineuvostolla on Pohjolan vaikuttavimmat toimeksiantajat – eri alojen ministerit ja Pohjoismaiden pääministerit.

Menestystekijänä pidetään erityisesti pohjoismaisen yhteistyön ydinalueisiin ja yleisiin poliittisiin painopistealueisiin liittyvän viestinnän kytkemistä yhteen tai useampaan ministeriin. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että ministereitä kannustetaan osallistumaan toimintaan henkilökohtaisesti. He voivat osallistua esimerkiksi konferenssiin tai seminaariin tai antaa lausunnon, jota voidaan lainata lehdistötiedotteessa tai uutiskirjeessä.

Ministereiden osallistaminen tapahtuu lähtökohtaisesti kansallisella tasolla, jolloin viestintä voidaan mukauttaa yksittäisen maan tai alueen poliittiseen tilanteeseen.

Jos suora osallistaminen ei ole mahdollista, ministereiden ja heidän virkamiestensä on vähintäänkin saatava etukäteen tieto viestintäpanostuksesta ja että se käsittelee heidän vastuualuettaan.

Ajankohtaisten teemojen käyttö konkreettisessa viestinnässä

Kaikki toiminta on kytkettävä ajankohtaisiin kysymyksiin tai teemoihin, esimerkiksi poliittiseen tai tiedotusvälineissä käytävään keskusteluun. Osasto pyrkii aina ajattelemaan laajemmin kuin oman toiminnan näkökulmasta, sillä oma toiminta on harvemmin riittävä peruste..

Näkemyksen selkeä esilletuonti Pohjoismaiden ministerineuvoston ydinalueilla

Pääsihteerin puolesta esitettävä ministerineuvoston näkemys kulloinkin viestittävästä poliittisesta teemasta tuodaan erittäin selkeästi esiin. Mieli-piteet vahvistavat viestinnän yleistä poliittista kytkeä ministereihin. Jokaisen poliittisen painopistealueen konkreettiset toimintasuunnitelmat sisältävät kyseistä aluetta koskevat ajankohtaiset näkökohdat.

Rohkeampaa kieltä

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestit välitetään terävästi ja uutiset muotoillaan lyhyesti, tarkasti ja selkeän poliittisesti – varsinkin otsikois-sa. Käytännössä osaston työntekijät käyttävät toisiaan keskeisinä sparsauskumppaneina.

5. Pohjoismaisen yhteistyön ydinalueet

Tässä luvussa tehdään yhteenveto pohjoismaisen yhteistyön viestinnällisistä painopistealueista. Tavoitteena on ilmaista ydinalueet yksinkertaisesti, jotta niiden välittäminen on helppoa eri viestintäyhteyksissä. Siten Pohjoismaiden ministerineuvoston kohderyhmät saavat selkeän kuvan organisaation painopistealueista ja työstä.

Jotta ydinalueet voitaisiin ilmaista yksinkertaisesti, ne on koottu alla olevaan taulukkoon pääviesteistä ja alaviesteistä koostuvaksi viestintärakenteeksi.

Pääviesteihin on koottu ministerineuvoston työtehtävät neljällä ydinalueella. Siten luodaan yleiskuva, joka selkeyttää ja auttaa ymmärtämään ministerineuvoston työhön liittyvää viestintää.

Jokaista pääviestiä tukee joukko alaviestejä, joissa ilmaistaan ministerineuvoston konkreettiset ja poliittiset toimenpiteet eri ydinalueilla. Alaviestien tehtävänä on siten konkretisoida pääviestien sisältöä.

Jokaista ydinaluetta sekä siihen liittyviä pää- ja alaviestejä tuetaan lukuisilla toimilla, jotka ovat organisaation konkreettisia hankkeita. Konkreettiset aloitteet ilmenevät kutakin ydinaluetta varten laaditusta toimintasuunnitelmasta.

Kaikista konkreettisista aloitteista on viestitettävä kaikille asianomaisille kohderyhmille alla lueteltujen pää- ja alaviestien pohjalta. Viestintäosaston tehtävänä on neuvoa koko organisaatiota viestintään liittyvissä asioissa eri ydinalueisiin kuuluvien konkreettisten aloitteiden suunnitteluvaiheessa.

On erittäin tärkeää ottaa kaikki viestintään liittyvät näkökohdat esille mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaikissa hankkeissa ja toimissa. Tämä tehdään viestintäosaston ja muiden osastojen välisenä yhteistyönä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston ydinalueet	1. Osaaminen ja innovaatiot <i>Pohjola on johtava osaamis- ja innovaatioalue</i>	2. Ilmasto, ympäristö ja energia <i>Pohjoismaat kehittävät ilmasto-, ympäristö- ja energiaratkaisuja pohjoismaisille ja globaaleille markkinoille</i>	3. Hyvinvointi ja kulttuurinen yhteenkuuluvuus <i>Pohjoismaiden ainutlaatuista hyvinvointiyhteiskuntaa leimaa vahva kulttuurinen yhteenkuuluvuus</i>	4. Kansainvälinen vastuu ja osallistuminen <i>Pohjoismaat sitoutuvat kansainväliseen työhön ja vastuuseen</i>
Pohjoismaiden ministerineuvoston pääviestit	1. Pohjoismaiden ministerineuvosto edistää tutkimusta, koulutusta ja tiedon vapaata liikkuvuutta. 2. Pohjoismaiden ministerineuvosto vahvistaa innovaatioita yksityisellä ja julkisella sektorilla.	1. Pohjoismaiden ministerineuvosto edistää kestävästä ympäristöteknologian kehittämistä ja luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä. 2. Pohjoismaiden ministerineuvosto edistää kestävien energiaratkaisujen kehitystä, käyttöä ja vientiä.	1. Pohjoismaiden ministerineuvosto kehittää Pohjoismaita alueena, johon on hyvä sijoittaa ja jossa on hyvä työskennellä ja elää. 2. Pohjoismaiden ministerineuvosto kehittää tulevaisuuteen suuntautuvaa pohjoismaista kulttuuritarjontaa vastatakseen globalisaation haasteisiin.	1. Pohjoismaiden ministerineuvosto tekee yhteistyötä eri maiden ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa yhteisten etujen mukaisilla alueilla. 2. Pohjoismaiden ministerineuvosto nostaa pohjoismaiset ydinarvot kansainväliselle asialistalle.
Alaviestit	1. Pohjoismaita profiloidaan johtavana tutkimus- ja innovaatioalueena. 2. Edistetään korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä. 3. Tuetaan tutkimusta ja hyvää koulutusta edistäviä aloitteita. 4. Vahvistetaan pohjoismaista huippututkimusta ja innovaatiota ilmasto-, energia- ja ympäristöalalla sekä terveys- ja hyvinvointialalla. 5. Parannetaan tutkimuksen ja tutkimusrahoituksen edellytyksiä Pohjoismaissa. 6. Parannetaan innovaatioita, yrittäjyyttä ja elinkeinoelämän kehittämistä ohjaavia edellytyksiä Pohjoismaissa.	1. Tarjotaan asiantuntemusta energia- ja ympäristötekniikan kehittämiseksi. 2. Luodaan edellytykset elinkeinoelämän, tutkimuksen sekä ympäristö- ja energiasektorin väliselle yhteistyölle. 3. Tuodaan esiin pohjoismaista ympäristötekniikkaa kansainvälisest. 4. Koordinoitaan työtä Pohjoismaiden yhteisten sähkömarkkinoiden parissa. 5. Työskennellään energiatehokkaiden ratkaisujen löytämiseksi Pohjoismaissa ja kansainvälisesti. 6. Edistetään luonnonvarojen parempaa hyödyntämistä muuttuvassa ilmastossa.	1. Kehitetään pohjoismaista hyvinvointimallia eurooppalaisessa ja globaalissa perspektiivissä. 2. Kehitetään houkuttelevia ja kilpailukykyisiä pohjoismaisia työmarkkinoita. 3. Poistetaan Pohjoismaiden välisiä rajaesteitä. 4. Edistetään tasa-arvoa kaikilla alueilla Pohjoismaissa. 5. Kehitetään ja vahvistetaan pohjoismaista kulttuurielämää. 6. Vahvistetaan pohjoismaista oikeusyhteistyötä.	1. Edistetään yleisiä oikeusvaltioperiaatteita eli sananvapautta, demokratiaa, tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta. 2. Tuodaan pohjoismaiset arvot mukaan kansainväliseen globalisaation mahdollisuuksia käsittelevään yhteistyöhön. 3. Vahvistetaan yhteistyötä Pohjoismaiden naapurimaiden kanssa. 4. Kehitetään yhteistyötä alueellisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

6. Kohderyhmät

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintäpanostus kohdistuu sekä sisäisiin että ulkoihin kohderyhmiin. Kohderyhmien merkitys yleisille poliittisille painopistealueille, ajankohtaisille ydinalueille ja konkreettisille toimenpiteille arvioidaan huolellisesti. Siten voidaan varmistaa toimenpiteiden oikeanlainen kohdistaminen ja tuloslähtöisyys. Tässä luvussa tarkastellaan kohderyhmiä ja yleisiä viestintäkanavia.

Kohderyhmien lähempi rajaaminen vaihtelee hankkeen ja ydinalueen mukaan eikä sisälly sen vuoksi yleiseen viestintästrategiaan.

Kohderyhmät on määritelty tarkemmin neljässä erillisessä toimintasuunnitelmassa. Toimintasuunnitelmissa kohderyhmät määritellään jokaiselle alueelle niin tarkasti, että ne voivat toimia käytännön pohjana vaikuttavuusmittauksille.

Sisäiset kohderyhmät

Sisäiset kohderyhmät ovat erittäin tärkeitä viestintäpanostukselle kokonaisuutena. Näille kohderyhmille suunnatun viestinnän tarkoituksena on kertoa osaston viestintäpanostuksen tavoitteista sekä siihen kohdistuvista mittauksista.

Sisäisiä kohderyhmiä ovat seuraavat:

- pohjoismainen yhteistyökomitea
- virkamieskomiteat
- Pohjoismaiden ministerineuvoston työryhmät
- pääsihteeri
- Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön osasto- ja toimistopäälliköt
- Pohjoismaiden eri alojen ministeriöiden viestintä- ja lehdistövastaavat
- pohjoismaiset laitokset ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset

Raportoinnin tavoitteena on varmistaa, että sisäiset kohderyhmät tuntevat saavansa arvokasta tietoa ja että kohderyhmät osallistetaan suoraan ja entistä aktiivisemmin pohjoismaisen yhteistyön profilointiin.

Raportissa ei pelkästään anneta katsausta tavoitteista, menestystekijöistä ja mittausten menetelmistä, vaan siinä käsitellään myös tulevaisuutta. Raportissa kerrotaan viestintäosaston valmistelemista toimenpiteistä suhteessa ajankohtaisten ydinalueiden painopistealueisiin.

Oheinen kaavio antaa yleiskatsauksen raportointimuodosta ja -tiheydestä suhteessa yksittäisiin sisäisiin kohderyhmiin.

Sisäinen kohde-ryhmä	Raportointimuoto	Raportointitiheys
Pohjoismainen yhteistyökomitea	Kirjallinen selvitys menneestä ja suunnitellusta toiminnasta. Raportointi pohjoismaisen yhteistyökomitean kokousten yhteydessä.	Ajankohdat määräytyvät kokousten ajankohdan mukaan
Virkamieskomiteat	Tiedottaja antaa komitean kokouksessa lyhyen suullisen selonteon menneestä ja suunnitellusta toiminnasta.	Kaksi kertaa vuodessa
Pääsihteeri	Viestintäpäällikkö antaa lyhyen suullisen selonteon menneestä ja suunnitellusta toiminnasta.	Juoksevasti
Pohjoismaiden ministerineuvoston osasto- ja toimistopäälliköt	Tiedottajat laativat osastopäälliköille kirjallisen raportin menneestä ja suunnitellusta toiminnasta. Toimistopäälliköt saavat suullisen selonteon.	Juoksevasti

Ulkoiset kohderyhmät

Ulkoiset kohderyhmät ovat hyvin moninainen joukko sidosryhmiä, joiden merkitys voi vaihdella ydinalueittain ja toimenpiteittäin. Sen vuoksi on tarpeen määrittää, millä kohderyhmillä on merkitystä yksittäisille ydinalueille, hankkeille ja viestintätoimille.

Kohderyhmien priorisointi on välttämätöntä suhteessa aikaisempiin viestintästrategisiin päätöksiin siitä, mitä ja kenelle ministerineuvoston on tarkoitus viestiä.

Kohderyhmiin jakamisen ajatuksena on siten määritellä jatkuvasti, kenelle ministerineuvosto viestii kulloisistakin poliittisista painopiste-alueista. Tämä on erityisen tärkeää viestintäpanostusten tehokkuuden mittaamiseksi.

Kohderyhmyöskentelyä kuvataan alla olevassa kaaviossa, jossa kohderyhmät on jaettu jokaisella poliittisesti priorisoidulla ydinalueella ensisijaisiin ja toissijaisiin kohderyhmiin. Viestinnän vaikuttavuutta mitataan suoraan ensisijaisten ryhmien parissa.

Viestinnän kohderyhmät:

Ulkoiset kohderyhmät	Ydinalue 1 Osaaminen ja innovaatiot	Ydinalue 2 Ilmasto, ympäristö ja energia	Ydinalue 3 Hyvinvointi ja kulttuurinen yhteenkuulu- vuus	Ydinalue 4 Kansainvälinen vastuu ja osallistuminen
Virkamiehet	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>
Nykyiset sidosryhmät Politiikot	<i>Ensisijainen</i> Toissijainen	<i>Ensisijainen</i> Toissijainen	<i>Ensisijainen</i> Toissijainen	<i>Ensisijainen</i> Toissijainen
Tutkimus- ja oppilaitokset Etujärjestöt	<i>Ensisijainen</i> <i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i> <i>Ensisijainen</i>	Toissijainen Toissijainen	Toissijainen <i>Ensisijainen</i>
Yritykset	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>	Toissijainen	Toissijainen
Mielipidevaikuttajat	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>
Uutisviestimet	Toissijainen	Toissijainen	Toissijainen	<i>Ensisijainen</i>
Ammattialojen viestimet	<i>Ensisijainen</i>	<i>Ensisijainen</i>	Toissijainen	Toissijainen
Pohjoismaiden asukkaat	Toissijainen	Toissijainen	<i>Ensisijainen</i>	Toissijainen

Viestintätöön tärkeimmät kohderyhmät on jaettu seuraaville tasoille:

- yhteistyötahot
- keskustelukumppanit
- tiedon vastaanottajat

Ministerineuvoston yhteistyötahoja ovat mm. ministerineuvoston nykyiset ja jo sitoutuneet sidosryhmät (mm. uutiskirjeiden vastaanottajat, laitosten ja lähetystöjen työntekijät jne.). Heidät osallistetaan aktiivisesti poliittisiin hankkeisiin ja panostuksiin, jolloin he tuntevat omistajuutta ja kertovat hankkeista edelleen.

Keskustelukumppaneiden osallistaminen hankkeisiin on tärkeää, jotta he tarjoaisivat käyttöön omia näkemyksiään ja mielipiteitään. Heidän ei odoteta osallistuvan työhön yhtä aktiivisesti kuin yhteistyötahojen.

Tiedon vastaanottajien tulee olla selvillä kaikesta toiminnasta, mutta heidän ei odoteta osallistuvan hankkeisiin aktiivisesti.

Sekä viestintäpanos että vaikuttavuusmittaus suunnitellaan siten, että ne vastaavat kohderyhmien merkitystä ja roolia hankkeissa.

Kohderyhmät määritetään maa-, organisaatio-, yritys- ja yksilötasolla tarkemmin neljässä erillisessä viestintä- ja toimintasuunnitelmassa, jotka laaditaan vuosittain kaikille pohjoismaisen yhteistyön ydinalueille.

Ministerineuvoston viestintäkanavat

Viestintäkanavia ja -verkostoja ei tarkastella lähemmin tässä yleisessä viestintästrategiassa. Yksityiskohtainen kuvaus löytyy toimintasuunnitelmasta, joka on laadittu kullekin neljälle hankkeelle.

Pohjoismaiden ministerineuvosto käyttää yleisesti ottaen monia eri viestintäkanavia saavuttaakseen kohderyhmänsä. Kanavat voidaan jakaa seuraaviin pääryhmiin:

Tapahtumat

Esimerkiksi vuotuinen globalisaatiofoorumi, symposiumit, konferenssit, keskustelutilaisuudet ja vastaavat tapahtumat.

Poliittiset ja alakohtaiset verkostot

Esimerkiksi virkamieskomitean kokoukset sekä muodolliset ja epämuodolliset viestintäverkostot viestintäosaston ja eri maiden ministeriöiden välillä.

Tiedotusvälineet

Tiedotusvälineet Pohjoismaissa ja ulkomailla.

Pohjoismaiden ministerineuvoston julkaisut

Mm. raportit, vuosikatsaukset, vuosikirjat, tutkimushankkeet.

Pohjoismaiden ministerineuvoston laitokset

Esimerkiksi Norden i Fokus -toimistot, Pohjoismaiden ministerineuvoston toimisto ja tiedotuspisteet.

Vuorovaikutteiset ja sosiaalisen median palvelut

Sisältää mm. Facebookin, Twitterin ja blogit niillä alueilla, joilla Pohjoismaiden ministerineuvosto haluaa luoda keskustelua tai tiivistä henkilökohtaista vuoropuhelua.

Nämä ryhmät eivät ole staattisia, vaan ne antavat kuvan viestintäosaston tällä hetkellä käyttämistä kanavista.

Osasto arvioi jatkuvasti viestintää sekä tulevia hankkeita ja panostusalueita arvioidakseen uusien kanavien tarvetta.

7. Tavoitteet ja mittaukset

Viestintästrategian yleisenä tavoitteena on luoda mahdollisimman suurta näkyvyyttä, kiinnostusta ja ymmärtämystä pohjoismaisen yhteistyön ydinalueita ja vaihtuvia poliittisia painopistealueita kohtaan (kun ne ovat selkeästi yhteydessä pohjoismaisen yhteistyön yleiseen profiliin). Sen vuoksi tehdään järjestelmällistä työtä viestintätavoitteiden ja mittausten parissa.

Konkreettisten mittausten avulla pyritään selvittämään:

- kohderyhmän altistuminen Pohjoismaiden ministerineuvoston viestinnälle (näkyvyys)
- kohderyhmän käsitys viestin sisällöstä (ymmärrys)
- kohderyhmän reaktio viestin sisältöön (toiminta/osallistuvuus).

Koska ydinalueet ja poliittiset painopistealueet ovat teemoiltaan erilaisia ja niitä käsitellään eri tavoin Pohjoismaiden ministerineuvostossa, myös mittausmenetelmät ovat erilaisia. Joissakin hankkeissa pyritään esimerkiksi saavuttamaan laajaa näkyvyyttä kohderyhmän sisällä, kun taas joskus voi olla tärkeämpää saada aikaan konkreettista toimintaa pienemmän vastaanottajaryhmän keskuudessa.

Viestintäpanostuksesta vastaava arvioi tavoitteet ja mittausmenetelmät hankekohtaisesti.

Esimerkki:

Pohjoismaiden ministerineuvosto haluaa tuoda uutta ympäristötutkimusta pienten ja keskisuurten yritysten tietoisuuteen. Tavoitteena on sen vuoksi varmistaa näkyvyys kaikissa alan viestimissä ja päivälehdissä. Mittausmenetelmä on sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen: lehtileikkeiden määrä ja artikkeleiden sisällön laadullinen arviointi.

Esimerkki:

Pohjoismaiden ministerineuvosto haluaa lisätä tiettyjen pohjoismaisten oppilaitosten välistä yhteistyötä ja on järjestänyt niiden johtajille yhteisen konferenssin. Tavoitteena on luoda ymmärrystä yhteistyön lisäämisen tarpeelle ja saada osanottajat keskustelemaan konkreettisista hankkeista. Mittausmenetelmänä käytetään kyselylomaketta, joka jaetaan konferenssin osanottajille ja lähetetään niille kutsutuille, jotka eivät osallistuneet konferenssiin.

Tavoitteet ja mittausmenetelmät valitaan kohderyhmien merkityksen ja luonteen perusteella. Seuraava kohderyhmien päätyyppien kuvaus tukee konkreettista arviointia.

Yhteistyötahot

Yhteistyötahoille suunnatun viestinnän tavoitteena on lisätä osallistumista ja sitoutumista. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi osallistamalla tärkeät kohderyhmät hankkeeseen jo aikaisessa vaiheessa, jolloin heistä tulee hankkeen omistajia. Tällaista viestintää mitataan kvalitatiivisesti ja kvantitatiivisesti.

Keskustelukumppanit

Keskustelukumppaneille suunnatulla viestinnällä halutaan luoda osallisuutta ja tiedottaa. Kohderyhmältä ei odoteta aktiivista toimintaa, mutta heillä tulee olla tietty kiinnostus hanketta kohtaan, jolloin he voivat osallistua omine näkemyksineen. Tämän tyyppistä panostusta mitataan myös kvalitatiivisesti ja kvantitatiivisesti, jotta viestintäosasto voi tarvittaessa tarkistaa panostuksen sisältöä.

Tiedon vastaanottajat

Tiedon vastaanottajille suunnatulla viestinnällä luodaan hankkeille näkyvyyttä. Viestintää mitataan kvantitatiivisesti ja keskeistä on näkyvyys.

Jokaisen ydinalueen ensimmäiset mittaukset toimivat nollapistemittauksina ja luovat lähtökohdan viestintäpanoksen arvioinnille jatkossa.

8. Organisaatio

Ydinalueet ja hankkeet

Jokaiselle ydinalueelle nimetään tiedottaja, joka tunnistaa viestintästrategiaan ja toimintasuunnitelmiin sisällytettävät hankkeet (proof points) kunkin ydinalueen osalta.

Tiedottaja toimii läheisessä yhteistyössä osasto- ja toimistopäälliköiden sekä erityisasiantuntijoiden kanssa. Yksittäisten hankkeiden viestintäpotentiaalia arvioidaan yhdessä viestintäpäällikön kanssa.

Vastuu suunnitelmista, tavoitteista ja mittauksista

Viestintäpäälliköllä on päävastuu ja hänen tulee hyväksyä jokaisen ydinalueen toimintasuunnitelmat. Viestintäpäällikkö pitää säännöllisesti yhteyttä pääsihteerin ja kahteen toimistopäällikköön ja arvioi siten työn poliittisia pää- ja alaviestejä.

Tiedottajat vastaavat omia ydinalueitaan koskevien toimintasuunnitelmien laatimisesta, tavoitteiden asettamisesta ja mittauksen toteuttamisesta.

Tiedottajilla on täysi vastuu omasta ydinalueestaan, myös silloin, kun oman vastualueen hankkeessa työskentelee useampia tiedottajia. Tiedottaja vastaa siitä, että suunnitelmat ovat sopusoinnussa keskenään ja noudattavat yleisstrategian suuntaviivoja.

Raportointivastuu

Tiedottajat raportoivat suoraan viestintäpäällikölle. Ennen jokaista pohjoismaisen yhteistyökomitean kokousta viestintäpäällikkö antaa kirjallisen raportin viestintäosaston työstä pääpiirteittäin.

Sen lisäksi tiedottajat raportoivat säännöllisesti virkamieskomiteoille ja pitävät osasto- ja toimistopäälliköt ajan tasalla viestintäosaston työstä.

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Ved Stranden 18
DK-1061 Köbenhavn K

www.norden.org

Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintästrategia 2011–2013

Pohjoismaiden ministerineuvosto on vahvistanut profiliaan ja rooliaan poliittisena toimijana ja poliittisten verkostojen luojana sekä Pohjoismaissa että kansainvälisesti. Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintästrategia heijastaa sen vuoksi Pohjoismaiden pääministereiden ja yhteistyöministereiden yleisiä poliittisia painopistealueita. Strategiassa otetaan samalla huomioon ajanmukaisen poliittisen viestinnän joustavuusvaatimukset ministerineuvoston perusarvoja ja korkean tason poliittisia päätöksiä noudattaen. Strategiassa huomioidaan edelleen ministerineuvoston kulloisenkin puheenjohtajamaan tärkeimmät poliittiset painopistealueet, jos ne sisältyvät yhteistyön ajankohtaisiin poliittisiin ydinalueisiin. Poliittisesti priorisoidut ydinalueet on esitelty Pohjoismaiden ministerineuvoston profilointiasiakirjassa. Pohjoismaiden ministerineuvoston viestintästrategia on voimassa 2011–2013.